

Špecifika fungovania baltistiky a baltistických tém na českých a slovenských vysokých školách už niekoľko desaťročí funguje v špecifických podmienkach, podobne ako pred dvadsiatimi piatimi rokmi ja, aj môj dizertant Vít'a Mikeš s témou *Hudba a text v dílech Broniuse Kutavičiuse a Sigitase Gedy* fungoval v doktorandskom štúdiu v odbore filológia – slovanské literatúry. Tieto fakty súvisia s rozličnými inštitucionálnymi dôvodmi a nepovažujem za zmysluplné riešiť dané otázky na tomto mieste, len som považovala za dôležité ich formulovať. Súvisí to totiž aj s genézou práce V. Mikeša, jej orientáciou a charakterom. Musím povedať, že práca ma už v etape „projektu“ zaujala, pretože počas vlastného doktorandského štúdia, zameraného síce literárnovedne, ale na otázky litovskej prózy 60. – 80. rokov, som registrovala jednak konkrétne úzke prepojenie spomínaných umelcov – teda básnika Sigitasa Gedu a hudobného skladateľa Broniusa Kutavičiusa, ale aj všeobecný dobový kultúrno-historický fakt blízkosti jednotlivých druhov umenia (logické návraty ku koreňom v téme, tvare, výraze i v „materiáli“).

Takéto východiská práce však prakticky a logicky temer vždy so sebou prinášajú problém dominancie analýzy a interpretácie niektorého zo sledovaných umení. Stalo sa tak i v našom prípade – čo súvisí i s vedeckou a odbornou orientáciou dizertanta, ktorý vyštudoval muzikológiu a následne absolvoval niekoľko semestrov ruského, resp. litovského jazyka a kultúry. V tomto prípade teda išlo predsa len o východiskový bod analýz a interpretácie z pohľadu hudby a faktickým „obsahom“ práce je téma *B. Kutavičius a vzťah hudby a textu v jeho skladbách na slová Sigitasa Gedu*. Zo spoločných umeleckých úsilí totiž v konečnom dôsledku vzniklo predovšetkým či dominantne hudobné dielo.

V horeuvedenom zmysle sa dizertačná práca člení do troch významových častí. V úvode ako prvej časti práce sa, popri formulácii predmetu a témy práce, V. Mikeš zaoberá predovšetkým reflexiou Kutavičiusovej, ale i Gedovej tvorby, a to predovšetkým v litovskom kultúrnom priestore. Napriek tomu autor upozorňuje aj na stav uvádzania – teda aj faktického českého a toľž slovenského (ne)poznania tvorby B. Kutavičiusa a ešte chudobnejšej situácie s českými prekladmi S. Gedu. V ďalšej časti práce V. Mikeš kontextualizuje skúmaných autorov a ich diela a predstavuje nevyhnutnú „sondu do kulturné historických souvislostí týkajících se obou autorů“. Ako uvádza dizertant, pri

Kutavičiusovi to bolo kontextualizovanie v litovskom (aj ako vymedzovanie sa voči jeho kolegom – O. Balauskasovi a F. Bajorasovi) i širšom priestore, ktorý celkom nesprávne zvyknú označiť ako „sovietsky“. Generáciu hudobných skladateľov ako B. Kutavičiusa, ale aj A. Šnitkeho, S. Gubajduliny, A. Parta a d'. totiž naozaj možno charakterizovať niektorými spoločnými črtami, tie však celkom určite nemali/nemajú nijaké „sovietske“ rysy... Práve na tomto mieste sa mi žiada zdôrazniť osobitný charakter doktorandových výskumných, odborných i kultúrnych záujmov počas celého štúdia, ktoré predstavujú prirodzené vzájomné prepojenie a pretavili sa do dizertantových odborných, publikačných i kultúrno-organizačných aktivít (pozvané účasti na zahraničných konferenciách k sledovanej problematike, v zásade systematické zoznamovanie českého recipienta s problematikou prostredníctvom originálnych autorských textov rôznych žánrov v relevantných odborných časopisoch, ale aj dramaturgická práca pri uvádzaní konkrétnych hudobných diel a autorov).

Ústrednou časťou práce je kapitola s názvom *Bronius Kutavičius – Sigitas Geda*, ktorá rozličným spôsobom rieši ich vzájomné tvorivé vzťahy a v zmysle vyššiepovedaného sa logicky a pochopiteľne koncentruje viac na aspekt hudobných diel. Práve vnímanie týchto vzťahov potom dizertantovi umožnilo formulovať vlastnú periodizáciu Kutavičiusovej tvorby ako aj niektoré konkrétne súvislosti a okolnosti tvorby oboch umelcov. Centrom analyticko-interpretáčnej časti práce je potom na základe komplexného zoznamu všetkých „spoločných“ diel taký výber z nich, ktorý prezentuje predovšetkým žánrovú a typovú rôznorodosť.

Pochopiteľne aj tejto dizertačnej práci, ako každej možno vyčítať množstvo aspektov, ktorým sa z rozličných dôvodov nevenovala, predovšetkým absenciu úplnosti analýzy „spoločných“ artefaktov oboch tvorcov. Analýzu sme však vedome orientovali takým spôsobom, ktorý naplno využil dizertantove kompetencie.

Na základe uvedených faktov a okolností môžem teda sumujúco konštatovať, že prácu na obhajobu prijímam a odporúčam V. Mikešovi po úspešnej obhajobe udeliť vedecko-pedagogický titul PhD.

Bratislava, jún 2012

Pi

šc.